

Trygga transporter

Tips och råd till dig som lastar, hanterar, transporterar och levererar gods.

Innehåll

Inför körning och lastning	4	Innan körning
	5	Vid lastning
Lastsäkring i praktiken	6	Checklista
	7	Innan lastning
	8	Under lastning
	11	Under färd
I trafiken	12	Under körning
Skada på lasten	13	Om olyckan är framme
Säkerhet för lasten	15	Hur förhindra stölder

Din hjälp i vardagen

Den här broschyren är ett hjälpmedel till dig som tar emot eller levererar gods. Vi vet att du är en viktig del i logistikkedjan och att du har många instruktioner, bestämmelser och lagar att hålla reda på. Därför har Länsförsäkringar tillsammans med MariTerm tagit fram ett antal tips och råd som riktar sig till dig som är ny i logistikbranschen, eller till dig med många års erfarenhet som vill uppdatera dina kunskaper.

För att det ska vara enkelt för dig att hitta den information du behöver har vi delat upp innehållet efter din arbetsprocess:

- Inför körning och lastning, sid 4.
- Lastsäkring i praktiken, sid 6.
- I trafiken, sid 12.
- Skada på lasten, sid 13.
- Säkerhet för lasten, sid 15.

Vi hoppas att du i denna folder hittar bra tips som du kan ta med dig i vardagen. Var rädd om dig och kör säkert!

Hälsar Länsförsäkringar i samarbete med MariTerm.

Inför körning och lastning

Som lastbilschaufför har du en viktig roll i transportkedjan. I din vardag lastar, hanterar, transporterar och levererar du gods. Du har ett stort ansvar för att godset når kunden i rätt tid, till rätt plats och i rätt skick.

Nedan följer enkla tips och råd som vi på Länsförsäkringar och MariTerm vill dela med oss av till dig – glöm inte bort att vi finns där för dig.

Innan körning

- Håll ditt fordon i gott skick. Rena lastutrymmen skonar godset.
- Kontrollera att kapell och övriga fordonstillbehör är funktionsdugliga.
- Om bilen är utrustad med kyl- och värmeanläggning ska du regelbundet kontrollera anläggningens funktion.
- Kontrollera samtliga låsbara lastutrymmen och säkerställ att låsanordningarna är i gott skick.
- Kontrollera att fordonet inte har några skavanker som till exempel trasiga lyktor, oljefläckar under fordonet eller att däcken är i dålig kondition.
- Kontrollera att lastsäkringarna uppfyller de krav som gäller för godset.

*Utför daglig kontroll av
lastbilen och all utrustning.
Åtgärda alla skador
och fel direkt.*

Vid lastning

Innan du lastar, kontrollera alltid godset och emballagets skick och stäm av antalet kolli mot fraktsedeln. Fraktsedeln utgör ett viktigt dokument som visar det som har avtalats mellan transportören och godsägaren.

- Kontrollera godset och emballagets skick.
- Kontrollera antal kolli.
- Om du upptäcker skador på gods eller emballage, notera och fotografera.
- Mät temperaturen på godset vid temperaturreglerade transporter.
- Se till att avsändaren skriver under eventuella avvikelser på fraktsedeln.
- Planera lastningen utefter bästa möjliga lastsäkring.

Lastsäkring i praktiken

Checklista

Innan lastning

- Kontrollera att fordonet/lastbäraren har tillräcklig styrka och är hel och ren.
- Kontrollera att surrningsutrustningen är funktionsduglig.
- Planera lastningen.

 Se sidan 7

Under lastning

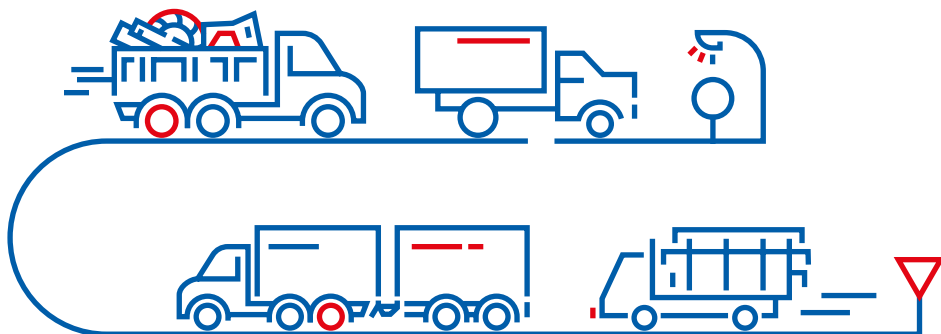
- Lastsäkra genom att i första hand förstänga godset.
- Surra fast godset om det behövs.

 Se sidan 8

Under färd

- Kontrollera lasten och lastsäkringen vid omlastning eller efter en onormal undanmanöver. Efterspänn surringarna vid behov.

 Se sidan 11

Innan lastning

Fordonet/lastbäraren

- Om gods ska förstängas mot lastbärarens sidor – kontrollera att lastbäraren har tillräcklig styrka, till exempel märkt enligt standard EN 12642-XL.
- Kontrollera att alla kapellbrädor är på plats om gods ska förstängas mot lastbärarens sida.
- Kontrollera att flaket är rensopat och fritt från is och snö och att lastbäraren i övrigt är hel.

Lastbärare märkt enligt EN 12642-XL

Äldre version

Fahrzeugaufbau entspricht Véhicule conforme à la norme Vehicle body in compliance with	EN 12642-XL
	2012

Ny version

	EN 12642-XL P (27000 kg) (P to the vehicle)		
Vehicle body in compliance with			
Loading height up to	250 mm	800 mm	max. height
Front wall	10000 daN	15000 daN	13500 daN
Rear wall	—	—	8100 daN
Side walls	—	10800 daN	10800 daN
Certificate	Number of laths per section		
XL	0 aluminium / wood		
Beverages	0 aluminium / wood		
Damper 9.5 (pallet stop necessary)	0 aluminium / wood		

Utrustning

- Kontrollera att spännbanden är i god kondition utan synbara skador som kläm-, förslitnings- eller skärskador och inga knutna band.
- Kontrollera att spännband är korrekt märkta enligt standard EN 12195-2. Tillåten belastning LC bör vara över 1600 daN och förspänningen S_{TF} minst 300 daN.

Spännband märkt enligt standard EN 12195-2

$LC = 1\,600\text{ daN}$ ($\approx 1\,600\text{ kg}$)

$S_{TF} = 400\text{ daN}$ ($\approx 400\text{ kg}$)

Planera lastningen

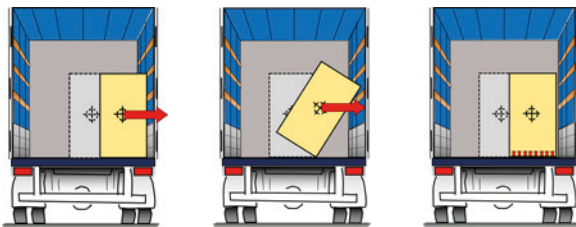
- Förbered sista lastsektionen genom att utse tre-sex stabila pallar.

Exempel på
avslutning med
stadiga pallar.

Under lastning

- Godset ska hindras från att börja glida, tippa eller vandra.

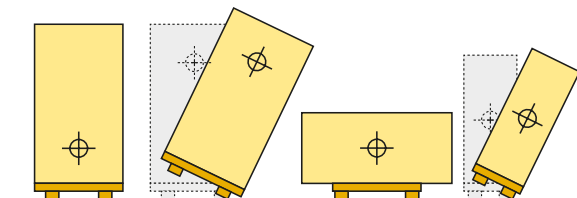
Godset kan börja glida, tippa eller vandra om det inte står kvar av sig självt.

- Friktionen mellan gods och underlag bestämmer om godset börjar glida. Vikten spelar ingen roll!

Vikten spelar stor roll för vilka konsekvenser det blir om godset börjar glida.

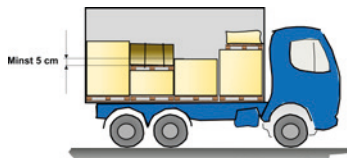
- Risken för tippning beror på var tyngdpunkten är placerad i förhållande till kollits stödyta.

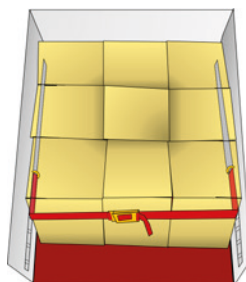
Lastsäkring genom förstängning

- **Grundregel:** Förstäng, förstäng, förstäng – surra om det behövs.
- **Framåt:** Förstäng mot framstam och bakåt genom att skapa trösklar som når minst 5 cm upp på godset framför.
- **Sidled:** Fyll ut mellanrum större än 15 cm med annat gods, tompallar, luftkuddar, stöttor, etc.
- **Bakåt:** Om avståndet bakåt är större än 15 cm krävs någon typ av lastsäkring genom, bommar, regler, etc.
- **Bakåt:** Om surringsskenor används ska kraften tas upp i längdriktningen.
- **Bakåt/Sidled:** Gods-/klämsstöttor hindrar främst gods från att vandra och lätt gods från att tippa.
- **Bakåt/Sidled:** Godset måste vara säkrat så att det inte faller ut när dörrarna öppnas!

*Förstäng, förstäng,
förstäng – surra om
det behövs.*

Skapa trösklar som når minst 5 cm upp på godset framför.

Surringen ska dras så att kraften tas upp i surringsskenans längdriktning.

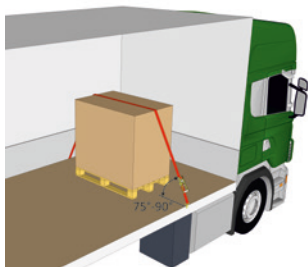
Godsstöttor hindrar främst gods från att vandra eller lätt gods från att tippa.

Säkra godset så att det inte faller ut när dörrarna öppnas.

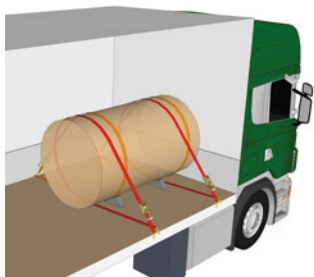
Lastsäkring genom surrning

- **Alla riktningar:** Friktionen mellan olika glidplan kan ökas med hjälp av friktionsmellanlägg.
- **Alla riktningar:** Surra om det inte går att förstänga godset med överfallssurrning, gramma eller loopsurrning. Antal surrningar bestäms till exempel med hjälp av [TYAs lathund](#).
- **Överfallssurrning** ska öka trycket neråt. Sträva efter en vinkel mellan 75–90° annars kan mer band krävas. Undvik överfallssurrning vid låga friktioner och/eller flacka vinklar.

Vinkeln mellan surrning och lastplan ska helst ligga mellan 75° och 90°.

- **Loopsurrning** sätts parvis och minst två par per sektion.

Loopsurrningar sätt alltid parvis och minst två par.

- **Grimsurrning** dras i vinklar under 45° för att bli effektiva och fäst inte surringen i stolpar eller kapellbrädor.

Vinkeln mellan surrningen och lastplan ska vara max 45°.

- **Använd kantskydd** för att skydda surringsutrustningen eller godset.

Använd kantskydd för att skydda spännband eller gods.

Under färd

- **Kontrollera lastsäkring** vid lämpliga tillfällen som vid omlastning eller efter en onormal inbromsning eller undanmanöver.

Kontrollera last och lastsäkring efter onormala undanmanövrar.

- **Efterspänn vid behov** så att surrningen inte tappar sin förmåga att säkra godset som ökar risken för att en olycka sker.

Efterspänn surrningarna vid behov.

I trafiken

Detta är något som vi vet att du kan bäst, men vi vill ändå ge dig följande medskick: Tänk på att ditt fordon är stort och tungt. Tänk också på att du är en ambassadör för ditt företag. Så som du kör, uppfattas också ditt företag.

Under körning

- Händerna på ratten – inte på mobilen. Använd mobilen trafiksäkert.
- Anpassa hastigheten till rådande väglag.
- Om du känner dig trött – ta en paus.
- Undvik snabba starter och häftiga inbromsningar för att skydda godset och miljön.

Snabba starter och häftiga inbromsningar ger större skador än tidsvinster.

Skada på lasten

De absolut flesta transporter går smidigt och enkelt. Men oturen kan ändå vara framme och om något inträffar är det bra att veta att både transportören och varuägaren har en skyldighet att begränsa skadorna. Varuägaren fortsätter att äga godset trots att det är skadat. Mottagaren har en skyldighet att ta emot skadat gods, men gör de ändå inte det ska du begära instruktioner från avsändaren avseende fortsatt hantering av godset.

Viktigt att tänka på vid skada under transporten

- Försök alltid att begränsa skadorna i största möjliga utsträckning genom att se till att godset blir omhändertaget snabbt.
- Kontakta avsändaren och meddela vad som har hänt och begär instruktioner vad de vill att du ska göra med deras gods.
- Kontakta exempelvis bärgare, närmaste lastbilscentral, för att få godset omlastat och transporterat dit godsägaren vill. Kostnader för skadebegränsande åtgärder ersätts av försäkringen.
- Ta egna bilder på godset på skadeplatsen. Ta även översiktsbilder för att kunna sätta skadan i sitt sammanhang. Du ska kunna förklara för någon som inte varit på platsen.
- Om godset blir stulet under transporten ska stölden polisanmälas och en kopia ska skickas in till Länsförsäkringar. Skriv gärna en egen redogörelse för framtida hantering.

Viktigt att tänka på vid skada hos mottagaren

- Återta inte godset om mottagaren har kvitterat godset.
- Om mottagaren vägrar ta emot godset (innan kvittens) ska du alltid kontakta avsändaren och begära instruktioner för hur du ska hantera godset.
- Bilder – fotografera godset och emballaget både från nära och långt håll.

Ta hjälp – kontakta Länsförsäkringar

- Kontakta Länsförsäkringar så fort som möjligt när en godsskada inträffar. Låt Länsförsäkringar utreda om du är ansvarig för den uppkomna skadan eller förlusten.
- Ta inte på dig ansvar för skadan – hänvisa till Länsförsäkringar som utreder ansvarsfrågan.
- Reklamera omedelbart skriftligen till eventuell undertransportör.

Säkerhet för lasten

Vi måste tillsammans göra så mycket vi kan för att försvåra för kriminella genom att "tänka efter före". Bland många andra kloka åtgärder:

- Låsa fordon.
- Undvika att lämna fordon obevakade.
- Inte köra stöldbegärligt gods i kapellbilar.

Vi på Länsförsäkringar har god kunskap och erfarenhet inom transportrelaterade stölder, så tveka inte att kontakta oss om du vill ha stöd och råd för hur just ni kan skydda er.

Dessa enkla steg kan förhindra stölder från eller av gods från din transport

- Lämna inte fordonet obevakat förutom på säkra platser.
- Om du måste parkera fordonet över längre tid – använd säkra uppställningsplatser.
- Lås fordon och alla former av lastbärare.
- Bryt strömmen till eventuella lyftanordningar.
- Om möjligt ha spårsändare i högvärdigt och stöldbegärligt gods för att kunna spåra godset.
- Använd låsanordning till trailer om denna måste stå med gods över natten.
- Berätta inte för obehöriga om vad som finns i lasten.
- Var sunt misstänksam. Ser du något märkligt eller om du själv råkat ut för något, rapportera incidenten vidare till transportledningen och/eller polisen.
- Ta hand om godset och notera om något avviker från det normala.

*Alla stölder
måste polisanmälas
för att vi tillsammans
ska kunna mobilisera
hela samhället mot
transportstölder!*

Tänk som en tjuv, alla kan göra en enkel riskanalys!

*Försök att tänka som en tjuv, identifiera svagheter inom hela godsflödet
och försök att ta bort så många möjligheter till stölder som du kan.*

Vi på Länsförsäkringar och MariTerm vill tacka dig för din uppmärksamhet och hoppas att du får nytta av det du har gått igenom. Vi finns till för dig, så tveka inte att höra av dig om du har några frågor eller synpunkter om oss eller om den här broschyren som du håller i din hand.

Tack och kör säkert!

Viktiga telefonnummer

SOS	112
Polisen	114 14
MariTerm	042-33 31 00
Kollegahjälpen	020-596 000